

Sr. No. 4309

Exam. Code: 214903

Subject Code: 5293

M. A. (Music Vocal) - 3rd Sem.

(2116)

Paper-IX: An Aesthetical & Scientific Study of Indian Music

Time allowed: 3 hrs.

Max. Marks: 100

Note: -Students are to attempt FIVE questions in All. All questions carry EQUAL (20) marks. (5x20=100)
-Q.No.1 consists of 20 Objective Type Questions which are Compulsory to all carrying ONE mark each.

1. Define Musical Terms:-

- i) Harmony
- ii) Creativity
- iii) Expression
- iv) Appreciation
- v) Melody
- vi) Environment
- vii) Chord
- viii) Samprakritik
- ix) Laya
- x) Imitation
- xi) Tihai
- xii) Intonation
- xiii) Type of Laya in Dhrupad
- xiv) Name any two gayan shellies
- xv) Mood
- xvi) Performance
- xvii) Sangatkari
- xviii) Imagination

PTO

Sr. No. 4309

Exam. Code: 214903
Subject Code: 5293

(2)

- xiv) Aptitude
xv) Type of Laya
2. Give a detailed description of Harmony.
 3. What is Voice Culture? Write about its importance in larynx.
 4. Write about the role of Laya in different Gayan Shellies.
 5. What is the importance of listening music?
 6. Explain the correct intonation of Swaras.
 7. What is the relation of music with allied sciences.
 8. Write down any two of the following musical terms:-
 - i) Environment
 - ii) Imagination
 - iii) Musical appreciation

(Punjabi Version)

ਨੋਟ: ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ 20 ਔਬਜੈਕਟਿਵ ਟਾਈਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1-1
ਅੰਕ ਦੇ ਹਨ।

1. ਹੇਠ-ਲਿਖੀ ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ:-
 - i) ਸੁਰ-ਸੰਗਤੀ (ਸੁਰੀਲਾਪਨ)
 - ii) ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ
 - iii) ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ
 - ix) ਸ਼ਲਾਘਾ (ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ)
 - v) ਸੁਰਾਵਲੀ (ਮਧੁਰ ਸੰਗੀਤ)
 - vi) ਵਾਤਾਵਰਣ (ਪਰਿਵੇਸ਼)

Contd..P/3

Sr. No. 4309

Exam. Code: 214903
Subject Code: 5293

(3)

- vii) ਸੁਰ-ਸੰਯੋਗ
 - viii) ਸਮਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ
 - ix) ਲੈਅ
 - x) ਅਨੁਕਰਣ ਕਰਨਾ
 - xi) ਤਿਹਾਈ
 - xii) ਅਲਾਪ
 - xiii) ਦਰੁਪਦ ਵਿਚ ਲੈਅ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
 - xiv) ਕੋਈ ਦੋ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ
 - xv) ਮੂਡ (ਰਾਗਿਨੀ)
 - xvi) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ (ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ)
 - xvii) ਸੰਗੀਤਕਾਰੀ
 - xviii) ਕਲਪਨਾ
 - xiv) ਸੁਭਾਵਕ ਰੁਚੀ
 - xx) ਲੈਅ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
2. ਸੁਰ ਸੰਗਤੀ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
 3. ਵਾਯਸ ਕਲਚਰ ਕੀ ਹੈ? ਕੰਡ ਪਟਾਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ?
 4. ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈਅ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਿਖੋ।
 5. ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ?
 6. ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਲਾਪ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 7. ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਹਿਬੱਧ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?
 8. ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸੰਗੀਤਕ ਟਰਮਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਖੋ :-
 - ੳ) ਵਾਤਾਵਰਣ (ਪਰਿਵੇਸ਼)
 - ਅ) ਕਲਪਨਾ
 - ੲ) ਸੰਗੀਤਕ ਸ਼ਲਾਘਾ

Contd..P/4

(4)

(HINDI VERSION)

नोट : पांच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। पहला प्रश्न जरूरी है।

प्रश्न 1 निम्नलिखित संगीतक शब्दावली को परिभाषित कीजिए।

- i) सुर संगति (सुरीलापन)
- ii) सृजनात्मकता
- iii) अभिव्यक्ति
- iv) श्लाघा
- v) सुरावली
- vi) वातावरण
- vii) सुर-संयोग
- viii) समप्राकृतिक
- ix) लय
- x) अनुकरण करना
- xi) तिहाई
- xii) आलाप
- xiii) द्रुपद में लय के प्रकार
- xiv) किन्ही दो गायन शैलियों के नाम
- xv) मूड (रागिनी)
- xvi) प्रदर्शन (परफार्मेंस)
- xvii) संगतकारी
- xviii) कल्पना
- xix) स्वाभाविक रुचि / रुझान

Contd.-- P/5

(5)

xxx) लय के प्रकार

- 2 सुर संगति का विस्तृत वर्णन कीजिए।
- 3 वायस कळर क्या है ? कण्ठ पटारी मे इसके महत्व पर लिखिए।
- 4 विभिन्न गायन शैलियों में लय की भूमिका के विषय में लिखिए।
- 5 संगीत सुनने का क्या महत्व है।
- 6 स्वरों के शुद्ध अलाप को स्पष्ट कीजिए।
- 7 संगीत का सहबद्ध विज्ञानों से क्या संबंध है।
- 8 निम्नलिखित कोई दो संगतीक टर्म्ज पर लिखिए।
 - 1 वातावरण
 - 2 कल्पना
 - 3 संगीतक श्लाघा

4309(2116)/१००